

РЕШЕНИЕ

№ 142

гр. Смолян, 22.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СМОЛЯН в публично заседание на двадесет и трети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: *

при участието на секретаря *
като разглежда докладваното от * Гражданско дело № 20225440100963 по опис за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235 и сл. ГПК.

Ищецът Н. Х. С., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: *, е предявил срещу * – гр. София, със седалище и адрес на управление: * обективно кумулативно съединени иски, както следва:

осъдителен иск с правно основание чл. 178, ал. 1, т. 3, във вр. с чл. 187, ал. 7 ЗМВР, с който се иска да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата от 2323, 43 лева /размерът изменен в съдебно заседание/, представляваща допълнително възнаграждение за положен от ищеца и незаплатен нощен труд в размер на 250 часа за периода от 02.12.2019г. до датата на подаване на исковата молба, получени в резултат на преизчисляване на положени часове нощен труд в размер на 250 часа с коефициент 1.143, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на задължението;

осъдителен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, с който се иска да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата от 279, 31 лв. /размерът изменен в съдебно заседание/, представляваща мораторна лихва върху дължимата сума за извънреден труд, считано от първо число от месеца, следващ периода, за който се дължи съответното допълнително трудовото възнаграждение до датата на предявяване на иска.

Ищецът излага, че е служител в системата на МВР, като същият понастоящем заема длъжността „*. На тази длъжност ищецът е назначен

заповед № 3282з- 3424/19.11.2019г., считано от 02.12.2019г.. Настоящата претенция е за периода от 02.12.2019г., до настоящия момент.

В исковата молба се твърди, че предвид характера на заеманите от ищеца длъжности, той полага и е полагал труд на смени, съгласно предварително изготвени и утвърдени графици, като отработеното работно време се отчита сумирано, без часовете положен от него нощен труд да се преобразуват в дневен труд и съответно да му се изплаща следващото му се допълнително трудово възнаграждение. Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители в МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни такива. В чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР е предвидено изплащане на допълнителни възнаграждения за положен извънреден труд, какъвто труд полага ищецът. Според нормата на чл. 187, ал. 9 от ЗМВР редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. В процесния период са действали Наредба № 8121з776/29.07.2016 г. (отм.), НАРЕДБА № 8121з-36 от 7.01.2020 г. (отм.), НАРЕДБА № 8121з-1174 от 21.10.2020 г. (отм.), НАРЕДБА № 8121з-1353 от 15.12.2020 г. (отм.) и НАРЕДБА № 8121 з-922 от 22.07.2022 г. издадени от министъра на вътрешните работи, уреждащи реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители. Текста на чл. 3, на всички наредби гласи, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22: 00 и 6: 00 ч., като работните часове нощен труд не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В тези наредби обаче, липсват изрични разпоредби, съответстваща на разпоредбата на чл. 31, ал. 2 от предходно действащата Наредба № 8121з407/11.08.2014 г., която гласи, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22, 00 и 6, 00 ч. за отчетния период се умножава по 0, 143. Липсата на такава норма обаче не следва да се възприема като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлява празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители. В тези случаи тази законова празнота следва да бъде преодоляна по правилото на чл. 46, ал.2 от ЗНА, като съдебната практика приема, че следва субсидиарно да се приложи КТ и по специално Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (обн. ДВ от 26.01.2007 г.), в чл. 9, ал. 2 от която е предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове следва да се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Отчитането на положения труд от ищеца става сумирано чрез

съответните протоколи, изготвяни от-* Смолян за всяко тримесечие. Положеният от ищеца нощен труд, считано от 02.12.2019г. до датата на подаване на исковата молба е общо около 250 часа, който труд не е преобразуван, а разликата не е начислявана и изплатена на ищеца Н. С. за целия исков период. Неизпълнението на задължението на ответника за заплащане на възнаграждение за положения от ищеца нощен труд след преизчисляването му с посочения коефициент е поставило работодателя в забава, за което същият дължи съответното обезщетение под формата на лихва за забава. Лихвата е дължима върху дължимите възнаграждения по тримесечия, като началната дата за изчисляване е последния ден от месеца, следващ този за тримесечието за което се отнася, с оглед отчитането на труда, изчисляването и изплащането съобразно ЗМВР, като крайната дата за изчисляване е датата на входиране на исковата молба в съда. Претендира и присъждане на разноски.

В законоустановения срок по чл. 131 ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от страна на ответника – * – гр. София, със седалище и адрес на управление: *, който оспорва предявените искове като неоснователни и моли същите да бъдат отхвърлени. Ответникът излага, че в ЗМВР няма препращаща норма, която да даде основание да се прилагат субсидиарно, както разпоредбите на КТ, така и издадените въз основа на кодекса подзаконов нормативни актове, в т.ч. и НСОПЗ. ЗМВР е специален нормативен акт, регламентиращ статута на служителите, работещи в МВР, като обосновава различен метод на правно регулиране на работното време, трудовото възнаграждение и др. С оглед специалния характер на акта, размерът на дължимото допълнително възнаграждение следва да се определи съобразно специалните правила, посочени в ЗМВР и в издадените Наредби на министъра на вътрешните работи и заповеди, въз основа на призната от закона делегация. Основавайки се на законовата делегация на чл. 187, ал. 10 (предишна ал. 9) във връзка с ал. 8 (предишна ал. 7), чл. 187а, ал. 4 и чл. 188, ал. 1 от ЗМВР, министърът на вътрешните работи е издал приложимите през процесния период Наредба № 8121 з- 776/29.07.2016 г. (обн., ДВ, бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 29.07.2016 г.), Наредба № 8121з-36/07.01.2020 г. (обн., ДВ, бр. 3 от 10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г.), Наредба № 8121з-1174/21.10.2020 г. (обн., ДВ, бр. 93 от 30.10.2020 г., в сила от 10.01.2020 г.) и Наредба № 8121з1353/15.12.2020 г. (обн., ДВ, бр. 107 от 18.12.2020 г., в сила от 10.01.2020 г.), регламентиращи реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в министерството на вътрешните работи. Съгласно чл. 3, ал. 3, съответно ал. 2, при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Трудът, който служителят е полагал, е по 8 часа нощен труд. Ответникът излага, че с оглед предвидената в чл. 187 от ЗМВР еднаквата нормална продължителност на часовете дневен и нощен труд, в специалната нормативна уредба - ЗМВР и подзаконовите му актове не е налице празнота, която да подлежи на

запълване. При паралелното действие на норми, уреждащи една и съща материя, приложение намират специалните норми, които изключват действието на общите. Доколкото не се касае до норма, следствие от законова разпоредба, преценката на органа, комуто е делегирана компетентност по издаване на наредбите по чл. 187, ал. 9, съответно ал. 10 от ЗМВР - министъра на вътрешните работи - както за въвеждането на коефициент на превръщане на нощния труд в дневен, така и за отпадането на този коефициент, е по целесъобразност и не подлежи на съдебен контрол. Ответникът претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение. Моли в случай, че съдът приеме исковата молба за основателна, направените от ищеца разноски за адвокатско възнаграждение да бъдат редуцирани до минимално определения размер, посочен в Наредбата по чл. 36 от Закона за адвокатурата, тъй като делото не се отличава с фактическа и правна сложност.

В съдебно заседание, ищецът Н. Х. С. – редовно призован, не се явява. Представява се от адв. * *, който поддържа предявените искове с допуснатите изменения и моли за присъждане на разноските по делото съобразно представения списък по чл. 80 ГПК.

Ответникът * - редовно призован, представлява се от юрисконсулт Х.а, която оспорва исковете. Претендира присъждане на разноски.

Съдът, след преценка на изложеното в исковата молба и в отговора на ответника и като обсъди събраните по делото доказателства, прие за установено следното от **фактическа страна**:

Няма спор между страните, че ищецът Н. Х. С. е работил по служебно правоотношение при ответника в процесния период, като до момента изпълнява *.

Страните не спорят също, че ищецът Н. С. е полагал труд на 12-часови работни смени, по график, включително за времето от 22. 00 ч. до 06. 00 ч.

Последното се установява и от заключението на вещото лице Е. К. по допуснатата съдебно – счетоводна експертиза. То е изготвено след като вещото лице е направило справка в счетоводството на ответника, със съхраняваните при него документи, относими към случая на ищеца С.. В заключението вещото лице посочва, че положеният от ищеца нощен труд за процесния период – 02.12.2019г. – 04.10.2022г., който подробно е представен в табличен вид, е заплатен на същия, без обаче часовете положен нощен труд да бъдат преобразувани в дневен, съгласно чл. 9, ал. 2 от НСОРЗ.

Видно от заключението на вещото лице, размерът на законната лихва за забава, дължима за всеки тримесечен период върху сумата за разликата между положения от ищеца нощен труд и преизчисления, съгласно НСОРЗ, изчислен от 1-во число на месеца, следващ тримесечието, за което се отнася, до 04.10.2022г. /датата на предявяване на иска/ е 279, 31 лева.

Настоящият съдебен състав кредитира заключението на вещото лице като обективно, добросъвестно и компетентно изготвено. Същото е и неоспорено от страните. Ето защо, съдът намира, че на същото следва да се даде вяра.

При така установената по делото фактическа обстановка, съдът направи следните **правни** изводи:

Ищецът Н. С. е държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи /ЗМВР/ и съгласно ал. 2 от същата норма, статутът му се урежда с този закон.

Съгласно чл. 176 от ЗМВР, brutното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Сред предвидените в този закон допълнителни възнаграждения е и допълнително месечно възнаграждение за нощен труд /от 22. 00 до 06. 00ч. / – чл. 179. ал. 1. Съгласно ал. 2 на същата разпоредба, условията и реда за изплащане на допълнителните възнаграждения по ал. 1 се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, а техният размер – с негова заповед.

Основният и спорен по делото въпрос е следва ли да се презчислява или не, с коефициент 1,143, положеният от ищеца Н. С. нощен труд и така да се приравнява към дневен. За да му се даде точен отговор, трябва да се направи справка със съответната законодателна уредба.

Съгласно чл. 187, ал. 9 ЗМВР, реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

В процесния период са действали Наредба № 8121з776/29.07.2016 г. (отм.), НАРЕДБА № 8121з-36 от 7.01.2020 г. (отм.), НАРЕДБА № 8121з-1174 от 21.10.2020 г. (отм.) , НАРЕДБА № 8121з-1353 от 15.12.2020 г. (отм.) и НАРЕДБА № 8121 з-922 от 22.07.2022 г. издадени от министъра на вътрешните работи, уреждащи реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители. Текстът на чл. 3 на всички наредби гласи, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22: 00 и 6: 00 ч., като работните часове нощен труд не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В тези наредби обаче, липсват изрични разпоредби, съответстваща на разпоредбата на чл. 31, ал. 2 от предходно действащата Наредба № 8121з407/11.08.2014 г., която гласи, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22, 00 и 6, 00 ч. за отчетния период се умножава по 1, 143.

Вярно е принципното положение, установено в нормата на чл. 46, ал. 2 ЗНА, че когато нормативния акт е непълен, за неуредените от него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта, а ако такива разпоредби липсват, отношенията се уреждат съобразно основните начала на правото на Република България. В случая обаче Наредбата за структурата и организацията на работната заплата не може да намери субсидиарно приложение, тъй като няма празнина в правото, доколкото правоотношенията, свързани с реда за организацията и

разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители, работещи в МВР. Действително в издадените наредби /цитирани по-горе в мотивите/липсва правило като това на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, но липсата на това правило е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни. Празната в законодателството има, когато липсва изрична норма, която да урежда възникналите граждански правоотношения. В случая е ясно, че съдържанието на правоотношението досежно полагания от служителите на МВР нощен труд е правно регламентирано, поради което няма празнина, която да бъде запълнена с прилагане по аналогия на КТ и НСОПЗ.

Според съда, не може да се приеме, че дори чл. 188, ал. 2 ЗМВР, който предвижда за държавните служители специалната закрила по КТ, дава право на ищеца да получава възнаграждение за положения нощен труд при условията на КТ, в т. ч. и приравняването му на дневен. Специалната закрила по КТ е изрично предвидена в нормите на чл. 140, чл. 140а и чл. 141, ал. 2, но предвиденото в чл. 140, ал. 1 КТ е неприложимо в случая. Съгласно този текст, нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа. Разликата между нормалната продължителност на работното време, която е 8 часа, и установената максимална продължителност на работното време през нощта, налага преизчисляването му, начина на което е предвиден в чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Тази разпоредба обаче е неотнормирана към предвидената в КТ специална закрила, с която се ползват работниците и служителите, полагащи нощен труд, защото касае начина на изчисляването му.

За служителите в МВР е установена друга максимална продължителност на нощния труд. ЗМВР е специален по отношение на КТ, а и на НСОПЗ, поради което разпоредбите на специалния закон дерогират приложението на общата норма.

След като спецификата на изпълняваните от служителите на МВР служебни задължения по охрана на обществения ред напр., които изискват непрекъсваемост на процеса, налага ограничаване на предвидената в КТ специална закрила, не може да се търси равнопоставеност с другите работници и служители, които работят по трудово правоотношение.

Освен това, полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал.1, т. 1 ЗМВР, по- голяма основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл.234, ал. 1 ЗМВР/, по – благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по – благоприятни условия за придоб*е право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др.

Горното разрешение съответства и на правото на ЕС, обективизирано в решението по дело С-262/2020 г. на СЕС, както и на задължителното за съдилищата Тълкувателно решение № 1/2020г., постановено по тълк. дело № 1/2020г. на ОСГК на ВКС на Република България.

При всички тези изложени от настоящия съдебен състав аргументи, главният иск е неоснователен и ще следва да бъде отхвърлен. При това положение, по същия начин ще следва да се постъпи и с акцесорния иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, който следва съдбата на главния.

При този изход на делото и по аргумент за противното от чл. 78, 1 ГПК, на ищеца не се следват разноски.

Ответникът е представляван от юрисконсулт и поради това му се следва възнаграждение за него – арг. ал. 3 и ал. 8 на чл. 78 от ГПК. То се изчислява по правилата, установени в Наредбата за заплащане на правната помощ- чл. 78, ал. 8 от ГПК препраща към Закона за правната помощ, а последният с чл. 37 визира именно цитирания подзаконов нормативен акт. Съгласно чл. 8 от наредбата, посочените в нея възнаграждения са съобразени с вида на оказаната правна помощ, а в чл. 23, т. 1 е предвидено за защита по трудови дела с определен материален интерес възнаграждението да е от 100 до 360 лв.

В случая, съдът намира, че юрисконсултското възнаграждение следва да бъде определено в размер на 200 лв., доколкото по делото са предявени два обективно кумулативно съединени иска, като юридическата дейност на процесуалния представител на ответника по делото се изразява както в съставяне на отговор на искова молба, така и в процесуално представителство по делото.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен иска на Н. Х. С., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: * с правно основание чл. 178, ал. 1, т. 3, във вр. с чл. 187, ал. 7 ЗМВР за осъждане на * – гр. София, със седалище и адрес на управление: * да му заплати сумата от 2323, 43 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен и незаплатен на ищеца нощен труд в размер на 250 часа, за периода от 02.12.2019г. до датата на подаване на исковата молба, получени в резултат на преизчисляване на положени часове нощен труд в размер на 250 часа с коефициент 1.143, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на задължението.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен иска на Н. Х. С., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: * с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за осъждане на * – гр. София, със седалище и адрес на управление: * да му заплати сумата от 279, 31 лв., представляваща обезщетение за забава върху дължимата сума за извънреден труд, считано от първо число от месеца, следващ периода, за който се дължи съответното допълнително трудовото възнаграждение, до датата на предявяване на иска.

ОСЪЖДА Н. Х. С., с ЕГН: *****, с постоянен адрес: * да заплати на * – гр. София сумата от 200 лева, представляваща разноси за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд – гр. Смолян в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Смолян: _____